

Wprowadzenie do serii Pałące Problemy Edukacji i Pedagogiki

Wprowadzenie do książki

Dorota Klus-Stańska

Rozdział 1.

Dezintegracja tożsamości i wiedzy jako proces i efekt edukacji wczesnoszkolnej

Dorota Klus-Stańska

1.1. Wstęp, czyli o sztuce tworzenia oświatowych dokumentów prawnych

1.2. Edukacja zintegrowana: wdrożenie nieistniejącego projektu

1.3. O co może chodzić z tą integracją?

1.3.1. Integracja jako scalanie/konstrukcja

1.3.2. Integracja jako inkluzja

1.3.3. Integracja jako sieć

1.4. Dezintegrująca integracja

1.5. Ręce opadają, czyli kilka słów podsumowania

CZĘŚĆ 1. DYSFUNKCYJNE ZARZĄDZANIE

Rozdział 2.

O dezintegrujących aspektach polityki oświatowej wobec wczesnej edukacji

Bogusław Śliwerski

2.1. Wprowadzenie

2.2. Początki edukacji wczesnoszkolnej w Polsce w fazie transformacji ustrojowej

2.2.1. Faza radykalnego otwarcia na oddolne innowacje między

2.2.3. Edukacja autorska w szkolnictwie publicznym

2.2.4. Powolna, ale systematyczna etatyzacja ruchu reform edukacyjnych

2.2.5. Narzucanie przez resort edukacji centralistycznych rozwiązań typu top – down

2.3. Otwarta restytucja centralistycznych reform szkolnych

2.3.1. Wyhamowywanie oddolnych innowacji w edukacji

2.3.2. Koncentracja MEN na odgórnych reformach programowych

2.3.3. Kaskadowe i adaptacyjne kształcenie oraz doskonalenie nauczycieli na potrzeby wdrażania odgórnych reform

2.3.4. Partyjne spory o wartość reform oraz błyskawiczny projekt reformy ustrojowej i programowej systemu szkolnego

2.3.5. Częściowa próba zachowania autonomii nauczycieli

2.3.6. Pierwsze objawy negatywnych skutków centralistycznych reform

2.4. Polityczna gra na rzecz obniżenia wieku obowiązku szkolnego czy upowszechnienia edukacji przedszkolnej

2.4.1. Od względnego spokoju do totalnego chaosu w edukacji wczesnoszkolnej

2.4.2. Zaangażowanie neoliberalnej formacji na rzecz edukacji przyjaznej dzieciom

2.4.3. Zaangażowanie środków unijnych w edukacyjne zmiany

2.4.4. Diagnoza efektów wczesnej edukacji w wymiarze międzynarodowym

2.5. Centralistyczna dekonstrukcja struktury i jakości edukacji wczesnoszkolnej wbrew jej naukowym podstawom

2.5.1. Postawy nauczycieli wobec polityki reform wczesnej edukacji

2.6. Zakończenie, które jest początkiem wielu niewiadomych

Rozdział 3.

Dzieciństwo w ofierze, by przedstawienie mogło trwać

Maria Groenwald

- 3.1. Wprowadzenie
- 3.2. O zdarzeniu krytycznym zastosowanym jako schemat analizy
- 3.3. Dyskurs na temat ustawy obniżającej obowiązek szkolny – stan i przyczyny
 - 3.3.1. Co jest przedmiotem dyskursu?
 - 3.3.2. Przyczyny niezgody
 - 3.3.2.1. Argumenty rodziców sześciolatków
 - 3.3.2.2. Argumenty i działania Ministerstwa Edukacji
 - 3.3.3. Rozwój wydarzeń
 - 3.3.4. Zamykanie oczu problemów nie rozwiąże
- 3.4. Scena sporu o sześciolatki w szkole
 - 3.4.1. Kto jest kim na scenie sporu o sześciolatki
 - 3.4.2. Nieprzewidziany scenariuszem rozwój wydarzeń
- 3.5. Dla dobra dziecka
- 3.6. W imię politycznej poprawności

Rozdział 4.

Wolny rynek w edukacji przedszkolnej, czyli biznes z dzieckiem w tle

Jolanta Sajdera

- 4.1. Przedszkola niepubliczne z biznesowym motywem
- 4.2. Wybór czy konieczność
- 4.3. Placówka niepubliczna jako miejsce pracy
- 4.4. Wolny rynek edukacyjny a praca przedszkola niepublicznego
- 4.5. Wnioski

CZĘŚĆ 2. KU DEZINTEGRACJI DZIECIĘCEJ TOŻSAMOŚCI

Rozdział 5.

Gotowi do podporządkowania się. Edukacja przedszkolna jako proces kształtowania zdeintegrowanych podmiotów

Katarzyna Gawlicz

- 5.1. Wprowadzenie
- 5.2. Formułowanie i wdrażanie zasad
- 5.3. Organizacja czasu
- 5.4. Kontrola aktywności dzieci
- 5.5. Kontrola nad przestrzenią
- 5.6. Co z tego wynika i czy można inaczej?

Rozdział 6.

Dziecko w procesie socjalizacji szkolnej – ku integracji czy dysonansowi?

Marzenna Nowicka

- 6.2.1. Dziecko w relacjach z nauczycielem
- 6.2.2. Dziecko w roli ucznia

- 6.2.3. Dziecko w działaniu na zajęciach
- 6.3. Zakończenie

Rozdział 7.

Szkolna petryfikacja rodzącej się tożsamości dziecka
Maria Szczepska-Pustkowska

- 7.1. Wprowadzenie
- 7.2. Szkoła jako kontekstualny czynnik rozwoju tożsamości
- 7.3. Krytyka szkoły z Eriksonem w tle
- 7.4. Szkoła jako czynnik petryfikacji rodzącej się tożsamości dziecka
- 7.5. Zakończenie

Rozdział 8.

„Nieracjonalna i nietwórcza, bo dziewczynka”, czyli dezintegracja genderowa jako efekt stereotypizacyjnej pracy szkoły
Lucyna Kopciewicz

- 8.1. Wprowadzenie
- 8.2. Stereotypizacja jako samospełniająca się przepowiednia
- 8.3. Stereotypizacja jako technologia wytwarzania podmiotu i kontroli różnic
- 8.4. Szkolna matematyka
- 8.5. Psychologia rozwojowa jako technologia produkcji racjonalnego podmiotu
- 8.6. Wczesna edukacja i dziecięca inność
- 8.7. Wczesnoszkolna matematyka i problem gender

Rozdział 9.

Kulturowa represja popędu. Rzecz o nienawiści dziecięcej
Wojciech Siegień

- 9.1. Wprowadzenie
- 9.2. Ideologiczna walka o znaczenie – analiza publicznych dyskursów
- 9.3. Dyskursy agresji i nienawiści – przypadki pedagogiczne
 - 9.3.1. Pop-behawioryzm
 - 9.3.2. Socjalizacja pierwotna
 - 9.3.3. Mitologia warunkowania instrumentalnego
 - 9.3.4. Niestalość w nienawiści – wstęp do antropologii rozwojowej
 - 9.3.5. Chryścijaństwo i performatywność nienawiści
- 9.4. Prze-myśleć agresję i nienawiść
 - 9.4.1. Ku seksualności
 - 9.4.2. „Człowiek to nie jest piękne zwierzę”
 - 9.4.3. Antyczne studium kliniczne nienawiści a pedagogika
- 9.5. Podsumowanie

Rozdział 10.

Wzrastać radośnie w przedszkolnym i szkolnym kiczu. Pytania o współczesną alfabetyzację wizualną dzieci
Małgorzata Cackowska

- 10.1. Wprowadzenie
- 10.2. Czym jest lub może być kicz dla dziecka?
- 10.3. Skazani na kicz
 - 10.3.1. „Pierwsza książka mojego dziecka”, czyli kicz dodany do mleka matki
 - 10.3.2. Książniczki i rycerze, czyli estetyka przedszkolnych festynów
 - 10.3.3. Dydko i... czy na pewno sztuka?
- 10.4. Co dalej z alfabetyzacją wizualną?

CZĘŚĆ 3. ROZPAD I DEFORMACJA WIEDZY W MAJESTACIE METODYKI

Rozdział 11.

Dezintegracja szkolnego środowiska oraz możliwości jego harmonizowania z infrastrukturą pozaszkolną
Jolanta Kruk

- 11.1. Wprowadzenie w palący problem, czyli o pomijaniu w praktyce wczesnoszkolnej szeroko rozumianego środowiska i o jego wąsko metodycznej instrumentalizacji
- 11.2. Środowisko i jego dezintegracja jako model realny; harmonia jako model możliwy
- 11.3. Dwie koncepcje środowiska: element systemu dydaktycznego lub znaczące otoczenie człowieka
- 11.4. Środowisko i zasiedlające je nisze jako miejsce przecięcia kilku perspektyw
- 11.5. Metodyka szkolna a metoda środowiskowa
- 11.6. Muzeum i jego otoczenie jako nisza edukacyjna i miejsce
- 11.7. Badanie muzeum i jego środowiska: uwagi metodologiczne
- 11.8. Muzeum i jego środowisko jako nisza dla najmłodszych
- 11.9. Podsumowanie – integracyjne oddziaływanie środowiska

Rozdział 12.

Edukacja językowa w szkole – między dążeniem do formalizacji schematu a refleksją nad uczestnictwem w zdarzeniach komunikacyjnych
Małgorzata Żytko

- 12.1. Wprowadzenie
- 12.2. Mówienie to nie tylko odpowiadanie na pytania nauczyciela
- 12.3. Komunikowanie się jako proces poznawczy i społeczny
- 12.4. Wzorce komunikowania się w szkole – teatr jednego aktora
- 12.5. Możliwości rozwoju języka dziecka w szkole

Rozdział 13.

(Nie)wiedza społeczna uczniów jako (d)efekt szkolnej edukacji w klasach początkowych
Agnieszka Nowak-Łojewska

- 13.1. Wprowadzenie
- 13.2. Wiedza społeczna człowieka
- 13.3. Wczesnoszkolna wiedza społeczna
- 13.4. Wiedza społeczna jako efekt
- 13.5. Niewiedza społeczna jako defekt
- 13.6. Podsumowanie

Rozdział 14.

Poznawczy i kulturowy wymiar dezintegracji wczesnoszkolnych pojęć matematycznych

Alina Kalinowska

14.1. Wprowadzenie

14.2. Wczesnoszkolne nauczanie matematyki w polu napięć poznawczych

14.3. „Matematyka zintegrowana”

14.4. Integracja czy matematyczny chaos

14.4.1. Poznawcza dezintegracja pojęć matematycznych

14.4.2. Kulturowa dezintegracja pojęć matematycznych

14.5. Podsumowanie – nauczyciel jako nieświadomy siewca chaosu

Rozdział 15.

Edukacja matematyczna bez matematyki?

Mirosław Dąbrowski

15.1. Wprowadzenie

15.2. Dodawanie i odejmowanie

15.3. Dzielenie

15.4. Co to znaczy rozwiązać zadanie?

15.5. Relacyjne czy instrumentalne?

15.6. Szukając przyczyn

15.7. Czy uczymy matematyki?

Rozdział 16.

Świat przyrody zintegrowany, ale czy w szkole?

Dorota Sobierańska

16.1. Wprowadzenie

16.2. Obserwacja i eksperyment w edukacji przyrodniczej

16.3. Problem badawczy jako podstawowy komponent sytuacji edukacyjnej

16.4. Planowanie aktywności badawczej uczniów podczas zajęć przyrodniczych

16.5. Samodzielność uczniów w prowadzeniu obserwacji i eksperymentów

16.6. Analizy, interpretacje i wnioskowanie jako drogi rozumienia

16.7. Podsumowanie

Bibliografia

Indeks rzeczowy

Indeks osób

Noty o autorach